

Vergaderjaar 2009–2010

31 305

Mobiliteitsbeleid

Nr. 173

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VERKEER EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 17 maart 2010

In deze brief informeer ik u over de stand van zaken ten aanzien van de toezeggingen die ik heb gedaan in mijn brief Ouderen en Mobiliteit op 2 november 2009 (Kamerstuk 31 305, nr. 158) en tijdens het Algemeen Overleg Verkeersveiligheid op 16 december 2009 (Kamerstuk 29 398, nr. 203). Het gaat om de volgende onderwerpen:

- a. Initiatieven oprichten van rijvaardigheidscentra.
- b. Aanbieden kennismakingspakketten OV.
- c. Overleg Fietsersbond over staat van onderhoud van fietspaden.
- d. Resultaten gebruikersonderzoek scootmobielen, inclusief voertuigeisen.¹

Verkeersveiligheid betekent dat mensen blijven thuiskomen. Dat is in het verkeer helaas nog steeds niet vanzelfsprekend. Daarom zet ik me samen met de andere overheden en tal van maatschappelijke organisaties in voor een blijvende verbetering van de verkeersveiligheid. Twee lijnen staan daarin centraal: bescherming van de kwetsbaren en aanpak van de veroorzakers.

Ouderen horen bij de kwetsbaren. De aandacht voor deze kwetsbare groep verkeersdeelnemers richt zich naast bescherming vooral op voorlichting, educatie en ondersteuning.

Daarom hecht ik ook veel waarde aan het meerjarenprogramma Blijf Veilig Mobiel (BVM), waar de ANBO, Veilig Verkeer Nederland, de Fietsersbond, PCOB, Unie KBO, ANWB, Viziris en de werkgroep SenioOren samen aan een veilige mobiliteit voor ouderen werken. Ik ben blij u te kunnen berichten dat in 2010 ook de Chronisch zieken en Gehandicapten Raad Nederland bij BVM gaat aansluiten. Zo kunnen krachten worden gebundeld en maatregelen effectief en integraal in gang worden gezet.

De BVM partners hebben afgelopen maanden met mijn financiële steun de behoeftes van ouderen en de rollen van de diverse (maatschappelijke) partijen onderzocht. De rapportage van het onderzoek belicht de onder-

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

werpen rijvaardigheidscentra, kennismakingpakketten OV en scootmobielen. Hierbij was ik nauw betrokken. Over de resultaten en de vervolgstappen kan ik u het volgende berichten.

a. Initiatieven oprichten van rijvaardigheidscentra.

Ik heb toegezegd u te informeren over de initiatieven die ik onderneem met het oog op het mogelijk oprichten van rijvaardigheidscentra voor ouderen.

Het doel van rijvaardigheidscentra moet zijn om aan individuele oudere verkeersdeelnemers informatie, advies en/ of ondersteuning aan te bieden die betrekking heeft op hun mobiliteit. Dit doel gaat verder dan het doel van rijvaardigheid alleen: juist als ouderen niet meer rijvaardig of rijgeschikt zijn om een voertuig te gebruiken is het zaak hen te verleiden over te stappen op een ander voertuig en daarmee hun mobiliteitsperspectief te verbreden.

Deze behoefte in maatwerk wordt door het gebruikersonderzoek en de BVM partners bevestigd. De BVM partners hebben mij geadviseerd om in eerste instantie geen nieuw centrum op te richten, maar aan te gaan sluiten bij bestaande organisaties, zoals consultatiebureaus voor ouderen en gezondheidscentra. Indien ouderen een consultatiebureau of gezondheidscentrum bezoeken komt nu al de mobiliteit zowel binnenshuis als buitenshuis op een natuurlijke wijze aan de orde. Ook zijn diverse testmogelijkheden beschikbaar, zoals oog- en gehoortest, en is er medische en paramedische kennis voorhanden.

Ik ben voornemens binnen BVM een pilot te starten waarbij wordt onderzocht of en in hoeverre met adequate toerusting een bestaande organisatie individuele mobiliteitsadviezen aan ouderen kan verstrekken. Voor deze pilot zal een locatie worden gezocht die ouderen effectief bereikt en waar voldoende verwijsmogelijkheden zijn op het gebied van mobiliteit, zoals BROEMritten en scootmobielcursussen. De wijze waarop mobiliteitsadviezen verstrekt en vervolgens door ouderen opgevolgd worden, zal door BVM worden gemonitord.

Een belangrijke bouwsteen om ouderen veilig mobiel te kunnen houden is het testen van de rijgeschiktheid. De vraag of iemand rijvaardig is, strookt immers niet in alle gevallen met de vraag of iemand zowel fysiek als ook cognitief rijgeschikt is. Voor het ontwikkelen van expertise om de rijgeschiktheid van oudere verkeersdeelnemers te testen ga ik in overleg met de SWOV en de Rijksuniversiteit Groningen. Deze expertise is van belang voor alle overheden en organisaties die gericht zijn op (oudere) verkeersdeelnemers.

Ik hoop ouderen zo te stimuleren om veilig aan het verkeer te blijven deelnemen, hun verkeersveilige mobiliteit te vergroten en te verleiden om zo nodig veranderingen aan te brengen in hun mobiliteitswijze. Op basis van de pilotresultaten zal ik bezien of een landelijke uitrol mogelijk en wenselijk is.

b. Aanbieden kennismakingpakketten OV.

Ik heb toegezegd de mogelijkheid van het aanbieden van kennismakingpakketten voor ouderen in het OV te gaan bezien. Uit het gebruikersonderzoek blijkt dat er een wens bestaat naar algemene informatie over het OV, bijvoorbeeld het gebruik van de kaartautomaat, chipkaart en over vertrek- en aankomsttijden. Binnen het actieplan *Groei op het Spoor* speel ik in op deze behoefte. Met de maatregel *Ik spoor* worden senioren geïnformeerd

over het gebruik van de trein, het voor- en natraject ervan met het regionale openbaar vervoer, het plannen van een reis en het vinden van hun weg door het station door middel van workshops, instructie DVD, informatiestandjes op beurzen en door training op het station zelf, met behulp van treinambassadeurs uit dezelfde leeftijdsgroep.

In het kader van deze treintraining is tot nu toe een grote groep opgeleid van meer dan 80 treinambassadeurs, waarvan er 50 actief trainingen geven. Zij hebben de afgelopen maanden al bijna 9 000 senioren weten te bereiken. In de komende jaren is de verwachting dat dit aantal zal groeien naar zo'n 50 000 senioren. Met deze activiteiten gericht op het informeren van ouderen over het gebruik van het OV ga ik ervan uit aan de gesignaleerde behoefte te hebben voldaan.

c. Overleg Fietzersbond over staat van onderhoud van fietspaden.

De Fietzersbond heeft met mijn financiële steun nader onderzoek gedaan naar de correlatie tussen onderhoud fietspaden en ongevalrisico van fietsende ouderen. Hiervoor hebben zij bestaande databronnen aan elkaar gekoppeld, zoals bijvoorbeeld het MobiliteitsOnderzoekNederland (MON), de ongevalcijfers van de SWOV en de Fietsbalans.

In het onderzoek kon geen direct verband worden gevonden tussen het ongevalrisico voor oudere fietsers en het onderhoud van fietspaden. Wel is er een duidelijk verband tussen het risico voor oudere fietsers op ongevallen in relatie tot *geluid* en *verkeershinder*. Naarmate er meer geluid is op straat of hoe hoger de hinder door andere verkeersdeelnemers des te hoger het risico voor oudere fietsers.

De Fietzersbond beveelt aan, om het fietsgebruik vooral onder ouderen tot 74 jaar te promoten, fietsen is namelijk gezond en houdt mobiel. Het stimuleren en promoten van veilig fietsgebruik onder ouderen zal integraal binnen BVM worden opgepakt. Hierbij gaat het enerzijds om het verstrekken van extra informatie over verschillende fietsproducten en anderzijds om de mogelijkheid bijzondere fietsen, zoals de lage instapfiets en de driewielerfiets, te testen.

Aanvullende maatregelen die ik zal nemen om het aantal verkeersgewonden, waaronder oudere fietsers, terug te dringen worden op dit moment met maatschappelijke organisaties en decentrale partners uitgewerkt. Hierover zal ik uw Kamer zoals toegezegd binnenkort nader berichten.

d. Resultaten gebruikersonderzoek scootmobielen, inclusief voertuigeisen.

Ik heb toegezegd u te informeren over de resultaten van het gebruikersonderzoek naar scootmobielen en zal hierbij ook de voertuigeisen meenemen.

In opdracht van BVM zijn aan ruim 1 000 ouderen met een gehandicaptenvoertuig vragen voorgelegd over de belemmeringen in het gebruik van hun voertuig, bekendheid met het bestaande aanbod aan trainingen, en hun behoefte en wensen aan informatie en ondersteuning bij het gebruik van hun voertuig. Het betreft ouderen in de leeftijdscategorie 65- 75 jaar respectievelijk 75 jaar en ouder. De grootste belemmeringen om (vaker) op pad te gaan zien scootmobielgebruikers zelf vooral in zich «*niet fit*» voelen, de weersomstandigheden en slechte infrastructuur. Zij noemen in mindere mate knelpunten die direct op het voertuig betrekking hebben. Ik verwacht dat het kwalitatieve onderzoek dat de ANBO en CG-raad voor mij in het kader van de motie Roefs, Koopmans en Cramer¹ op dit

¹ Kamerstuk 31 700 XII, motie nr. 40.

moment aan het uitvoeren zijn meer zicht geeft op belemmeringen die direct verband houden met de scootmobiel en andere gehandicaptenvoertuigen.

Naast de gebruiker zelf zijn ook decentrale overheden en (maatschappelijke) organisaties ondervraagd naar het aanbod aan scootmobieltrainingen, de ingeschatte behoefte onder ouderen aan ondersteuning en hun standpunt over het opzetten van een uniforme scootmobielcursus. Hierbij ging het zowel om een basiscursus als ook een opfriscursus.

Omdat breed draagvlak is voor een uniforme basis- en opfriscursus en de noodzaak hiervoor door de BVM partners is benadrukt ben ik voornemens dit binnen BVM op te pakken. Deze uniforme cursussen worden met alle belangrijke stakeholders gezamenlijk ontwikkeld en zijn voor alle geïnteresseerde partijen beschikbaar.

Hiernaast zal BVM de basiscursus aan alle gemeenten aanbieden met een dringend beroep om deze wederom aan beginnende scootmobielgebruikers aan te bieden. De effecten van deze cursus zullen door BVM worden gemonitord. De BVM partners vinden vooralsnog een verplichte scootmobielcursus te ver gaan. Hierbij sluit ik mij graag aan.

Samen met de maatschappelijke organisaties en decentrale overheden houd ik de ouderen veilig mobiel. Ik vertrouw er op u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

De minister van Verkeer en Waterstaat,
C. M. P. S. Eurlings